

PLM Puolustusministeriö

Sisäministeriön lausunto; Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi aluevalvontalain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Puolustusministeriö on pyytänyt sisäministeriöltä lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi aluevalvontalain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi aluevalvontalakia. Lain säännöksiin vieraan valtion sotilaan, sotilasajoneuvon, valtionilma-aluksen ja valtionaluksen Suomen alueelle tulosta tehtäisiin muutoksia. Lisäksi lakiin tehtäisiin joitakin muita muutoksia sekä teknisluoteisia muutoksia. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi myös sotilasajoneuvolakia, puolustustarvikkeiden viennistä annettua lakia sekä ampuma-aselakia aluevalvontalakiin ehdotettavien muutosten johdosta.

Esityksen taustalla on Suomen Nato-jäsenyyden aiheuttamat muutostarpeet. Suomen Nato-jäsenyyden aiheuttaa esityksen mukaan tarpeen muuttaa aluevalvontalain maahantuloa koskevia säännöksiä. Nato-jäsenyyden myötä esimerkiksi kansainvälinen harjoitustoiminta sekä muu kansainvälinen toiminta Suomen alueella tulee lisääntymään, minkä vuoksi on tarkoituksenmukaista, että aluevalvontalain maahantuloa koskevat säännökset ovat ajantasaisia.

Esityksessä ehdotetaan täsmennettäväksi aluevalvontalain maahantulolupia koskevaa sääntelyä. Pääsääntönä laissa kuitenkin säilyisi edelleen se, että lähtökohtaisesti vieraan valtion sotilas, sotilasajoneuvo, valtionilma-alus ja valtionalus saa tulla Suomen alueelle ja olla maassa vain sille hakemuksesta myönnetyn maahantuloluvan perusteella. Aluevalvontalakiin ehdotetaan lisättäväksi säännös, jonka mukaan Pohjois-Atlantin liiton jäsenvaltion, Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion tai Schengenin säännöstöä soveltavan valtion sotilaille, sotilasajoneuville, valtionilma-alukselle ja valtionalukselle voitaisiin myöntää Suomen alueelle tuloon lupa ilman nimenomaista hakemusta.

Aluevalvontalakiin esitetään uusia säännöksiä, joiden mukaan vieraan valtion sotilalta ei edellytettäisi lupaa pitää ampuma-asetta Suomessa ollessaan tai vieraan valtion ilma-alukselta tai valtionalukselta ei edellytettäisi tiettyihin toimintoihin lupaa, mikäli vieraan valtion sotilaan, valtionilma-aluksen tai valtionaluksen maahantulo Suomen alueelle liittyy Suomen pyytämän avun vastaanottamiseen tai Suomessa tapahtuvaan yhteistoimintaan, josta on päätetty kansainvälistä apua, yhteistoimintaa ja muuta kansainvälistä toimintaa koskevasta päätöksenteosta annetun lain tai puolustusvoimista annetun lain nojalla. Ampuma-aselakia muutettaisiin huomioimaan edellä mainittu aluevalvontalain muutos.

Sisäministeriö lausuu asiassa seuraavaa:

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi aluevalvontalakia. Sisäministeriö pitää hallituksen esityksen luonnoksessa esitetyjä muutoksia lähtökohtaisesti kannatettavina ja tarpeellisina.

Aluevalvontalain muuttamista koskevan ehdotuksen 19 §:ssä säädettäisiin luvan myöntämisen ja peruuttamisen edellytyksistä ja siitä että lupaviranomainen voisi hakea lupanhakijasta turvallisuusselvityksissä (726/2014) tarkoitettua yritysturvallisuusselvityksen laatimista, mikäli luvan perusteella

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Sisäministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 26
00023 Valtioneuvosto

Kirkkokatu 12
Helsinki

0295 480 171
+358 295 480 171

09 160 44635
+358 9 160 44635

kirjaamo.sm@gov.fi
www.intermin.fi

harjoitettavassa toiminnassa muodostuu maanpuolustuksen kannalta sellaista tietoa, joka viranomaisen asiakirjaan merkittynä olisi lain mukaan salassa pidettävää. Perustelujen mukaan suojelupoliisille tulisi yritysturvallisuus selvityksiä. Sisäministeriö toteaa, että perusteluissa on viitattu turvallisuus selvityslain 9 §:ään, jossa myös pääesikunta on säädetty toimivaltaiseksi viranomaiseksi. Esitys-luonnoksen vaikutusten arvioinnissa ei ole otettu kantaa siihen, mitä sääntely mahdollisesti tarkoittaisi suojelupoliisin kannalta.

Aluevalvontalain muuttamista koskevan ehdotuksen 23 §:ssä säädettäisiin aluevalvontaviranomaisista. Sisäministeriön näkemyksen mukaan asia ei näyttäisi muuttavan oikeustilaa. Poliisin hallinnosta annetun lain 1 §:ssä säädetään poliisihallinnosta ja poliisiyksiköistä.

Aluevalvontalakiin ehdotettavien muutosten johdosta esityksessä ehdotetaan muutettavaksi myös ampuma-aselakia. Sisäministeriö toteaa, että ampuma-aselain mukaan ampuma-aseen hallussapito edellyttää pääsääntöisesti lupaa. Tällä hetkellä vain Suomen valtion virkamies tai työntekijä taikka valtion laitoksessa opiskeleva voi kantaa ampuma-asetta ilman lupaa, lisäksi eräissä tilanteissa myös ulkomaan lainvalvontaviranomaiset voivat näin tehdä. Näissä tilanteissa henkilön oikeus ampuma-aseen hallussapitoon on ilman suurempia vaikeuksia selvitettävissä.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että vieraan valtion sotilaaseen ei sovelleta ampuma-aselakia sellaisessakaan tapauksessa, jossa ampuma-aseen hallussapitoon ei edellytetä aluevalvontalain mukaista lupaa. Sisäministeriö näkee, että hallituksen esityksen jatkovalmistelussa tulee vielä varmistaa, että valvontaviranomaisella on tosiasialliset mahdollisuudet selvittää, onko vieraan valtion sotilaspuvussa oleva henkilö oikeutettu pitämään hallussaan ampuma-asetta. Vastaava koskee siviilivaatetuksessakin kulkevaa vieraan valtion sotilasta.

Lisäksi sisäministeriö kiinnittää huomiota siihen, että ampuma-aselaki jää näissä tapauksissa soveltamatta kokonaan eikä kantamiseen, kuljettamiseen ja säilyttämiseen voi antaa määräyksiä lupaehdoillakaan. Ääritapauksissa aseita voisi teoriassa säilyttää ilman normiohjausta ja kantaa asetta esimerkiksi vapaa-aikana. Tästä syystä olisi vielä jatkovalmistelussa hyvä selvittää, että aseiden kantamiseen voidaan kuitenkin asettaa säännöksiä ja lupamääräyksiä. Sisäministeriö kiinnittää huomiota voimassa olevan lain henkilösuojausta koskevaan lainsäädäntöön, jonka mukaisesti näiden henkilöiden aseiden kantamisesta on ilmoitettava poliisille.

Lopuksi sisäministeriö kiinnittää huomiota kohtaan 2.5 ja toteaa, että siviiliasseiden viennistä säädetään EU:n asevientiasetuksessa 258/2012. Asetus on uudistettavana ja uusi asetus julkaistaan virallisessa lehdessä marras-joulukuussa.

Kansliapäällikkö

Kirsi Pimiä

Asiantuntija

Milja Jumppainen

Jakelu PLM Puolustusministeriö

Tiedoksi SM PO Poliisiosasto
SM KTY Kansallisen turvallisuuden yksikkö
SM RO Rajavartio-osasto

VN/16222/2023-SM-15

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: